

JULIA BURGERS-DROST

Wachten op de oogst

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

‘Margaretha moet ze heten...’

Twee paar handen die elkaar vasthouden, daar in de steriele witte ziekenkamer.

Margaretha Wickes van ‘De Bruune Hoeve’. Wie had dat kunnen denken? Wie zou nú nog een kleine verwachten op de boerderij van de familie Wickes? De niet meer jonge ouders hebben het maar moeilijk kunnen geloven, in het begin. De andere kinderen zijn al zo groot. Twee bijna volwassenen.

‘Een grap van de natuur,’ noemde de ontstemde huisarts het. Grap... nee, néé! Zo ziet de familie dit wonder niet! Het leven is nog steeds een geschenk van de Schepper. Wie was het die zei: ‘Zolang God ons kinderen schenkt is er hoop!’

De dokter heeft zijn hoofd geschud. Mid-den veertig en dan nog een baby. Beseffen de mensen wel het riskante van die geboorte! Maar het rustige antwoord van Anne Wickes was steevast: ‘We zullen bidden, dokter.’ En daar had hij niet van terug dan een verbeteren

zwijgen.

En hoe is hun gebed verhoord! Jazeker, de bevalling was zwaar. Het kindje lag verkeerd met alle gevolgen van dien. Anne heeft gevochten naar lichaam en ziel maar nu, na de strijd, voelt ze zich op een wonderlijke manier gerijpt.

De specialist staat in de hoek van de kraamkamer. Een zuster is hem behulpzaam met het uitdoen van zijn besmeurde jasschort en handschoenen. Hij wast glimlachend zijn handen. Dit zijn de mooiste ogenblikken uit zijn praktijk!

Margaretha, een gezond friemelend hoopje mens. Hij ziet hoe de baby in de armen van Anne gelegd wordt. Het kleintje is geen rustig kindje. Alles aan haar schijnt te bewegen en ze heeft een stemgeluid voor twee. Het lijkt of ze zich nog niet kan verenigen met haar nieuwe levensomstandigheden. Ach, kleine Margje, niemand kan vermoeden dat deze onvrede met je bestaan nog heel lang je deel zal zijn.

Anne veegt een vochtige, grijzende haar-sliert uit haar opgezette gezicht.

‘M’n deerntje, m’n kind... wat ben je gááf!’

Gerrit Wickes snuit omstandig zijn neus.

Hij schuift heen en weer op de stoel naast zijn vrouw. Hij voelt zich slecht op zijn gemak tussen die witgeklede mensen. Met een eeltige vinger streelt hij het donshaar op het kleine hoofd. Hij is geen kerel van veel woorden en ook nu is het zoeken naar een uitingsvorm. Anne fluistert, terwijl ze een piepklein handje in de hare houdt: 'Wat lijkt ze op onze Ine van toen... hè, Gárt? Onze Margje is net Ine.' Margje, zo noemt Anne gedachteloos de baby. En zo zal het blijven.

Margje Wickes van 'De Bruune Hoeve'.

Het mag een wonder heten dat de jonge Margje niet opgroeit tot een verwend nest! Een zus van bijna twintig en drie broers tussen de tien en zeventien verwennen haar om beurten. Gekscherend wordt vaak gezegd dat het kind méér opvoeders heeft dan het ouderpaar.

Margje lijkt zich, zo op 't oog, niet veel van die kletspraatjes aan te trekken. Ze blijft zichzelf onder alle omstandigheden en alleen moeder Anne kan zo ongerust naar haar kijken; vraagt zich af: wat voelt het kind eigenlijk? Ze uit zich niet zoals ze dat van de anderen gewend is. Uiterlijk lijkt ze nog steeds op de grote mooie zus. Alleen mist Margje dat

blij, wat het karakter van Ine tekent. Ze heeft iets ouwelijks over zich, ze mist het speelse dat bij kinderen zo in overvloed aanwezig kan zijn.

Toch is de kleine meid een dagelijkse bron van vreugde voor de beide ouders. Hun leven heeft een nieuwe impuls gekregen. Vader Wickes vindt zijn kind volmaakt en als zijn vrouw voorzichtig haar gedachten uitspreekt over de stugheid van Margje, bromt Gerrit wat voor zich heen. Is er een fijner deerntje te vinden dan hun Margje? O zo! Kan ze niet uitstekend meekomen op de dorpsschool? Haar rapporten zijn prima en dat ze geen vriendinnetjes maakt, ach, dat komt toch zeker door de gezelligheid op de hoeve?

In het begin trachten de leerkrachten het kind te stimuleren méér met anderen om te gaan.

Later geven ze de pogingen op en is het: met een boekje in een hoekje! Ze heeft immers, zo redeneert men, geen hinder van de zelfopgelegde eenzaamheid? Ze vraagt nooit de aandacht en kan zich schijnbaar goed zelf amuseren.

Alleen de moeder probeert, blijft proberen de uitdrukking te lezen die op het beheerste

gezichtje getekend lijkt. Trouw wacht ze af of de buitenkant net als het omhulsel van een noot, vanzelf zal openspringen. Zeker weet Anne dat er een gave kern schuilgaat in haar kind.

En dagelijks bidt ze in stilte of dat openspringen behoedzaam mag gebeuren en niet door ruwe herfststormen die de vruchten genadeloos van de bomen jagen. Margje is vaak te vinden achter de hof, waar in de zomertijd de groenten weelderig groeien. Daar zorgen de handen van de boer zélf voor. Dat is zijn hobby voor de avonduren. De paadjes zijn altijd keurig geschoffeld en onkruid wordt systematisch verdelgd. De grote kinderen plagen vader met zijn hof. ‘Het is net een folder van groentezaden.’

Maar Margje snuift in de voorzomer de geur van de bloeiende tuinbonen als was het parfum. En in zwijgende saamhorigheid helpt ze haar vader het jonge goed uitplanten. De hoge beukenhaag met z'n ritselend blad is voor haar als een veilige muur. Achter in die hof is een gat in de heg, die Margje stiekem de geheime poort noemt. Achter die poort is het smalle beekje, niet meer dan een haast geruisloos stroompje dat ontstaat ginds, in de

vochtige bosgrond.

Schuin over de beek heen groeit een vlierboom. De stam is gescheurd en de boom is niet bepaald een sieraad voor de hof. Maar: het is Margjes vlier! Haar privéplekje waar ze het liefst haar vrije tijd doorbrengt. Eerst met de poppen, later zijn het de ontelbare andere vrienden: haar boeken.

De opvoeding van de kinderen kost de ouders héél wat offers. Niet alleen op financieel gebied. Want zoals dat tegenwoordig vaak gaat: géén der zonen heeft belangstelling voor het bedrijf. Een hard gelag voor een boer.

En Ine, die getrouwd is toen Margje vijf jaar was, heeft helaas geen boerenzoon gekozen om het leven mee te delen, maar een onderwijzer uit Den Haag. Zo is besloten dat, wanneer Margje op haar bestemming is aangekomen, 'De Bruune Hoeve' in andere handen zal overgaan. Voor Anne en Gerrit is dat een donkere schaduw die steeds dichterbij komt naarmate de kinderen groter worden. In stilte zegenen beiden dagelijks de aanwezigheid van hun jongste.

Vooral Gerrit Wickes heeft het moeilijk met het idee dat zijn ouderlijk huis door

vreemden bewoond zal worden. Hier is hij geboren en getogen, getrouwd met Anne. En het is nog helemaal de vraag óf er wel verkocht kan worden! Dat is in deze slechte tijden toch lang niet zeker. Hij hoopt dan ook met hart en ziel dat het wél een landbouwer zal wezen die op de hoeve komt. Het is een onverdraaglijke gedachte voor hem dat een stedeling huis en hof gaat verprutsen tot een namaak museum-huis. Ja, die overpeinzingen doen zeer. Maar hij praat er niet over. Margje heeft van hem die geslotenheid geërfd, weet hij.

De moeilijkheid is nu vooral de angst om te investeren. Is het de moeite nog wel, voor die paar jaar? Aan de andere kant: stel dat er toch weer bedrijf zal worden uitgeoefend, dan moet een en ander in goede staat verkeren. De kosten stijgen en stijgen, terwijl de prijzen die gemaakt worden voor de opfok van het slachtvee, niet méé zijn gegaan naar verhouding. Met pluimvee is het helemaal treurig gesteld. Toch gaat het bij hen lang zo slecht niet als bij sommige van hun plaatsgenoten. Ze kunnen tot op heden het hoofd boven water houden. Alleen al in de naaste omgeving zijn tien boeren tot sanering over gegaan.

Eén kleine hoop heeft Gerrit Wickes, diep

verscholen in zijn hart: misschien trouwt Marg wel met een boerenzoon! Dat kind is toch op haar beurt zo verknocht aan de plaats. Zij? Ze had een zoon moeten wezen.

Want door de aderen van dat jongste kind stroomt het ware boerenbloed!

Na de lagere school afgewerkt te hebben, gaat Margje met een paar klasgenootjes naar de havo in de stad. Ze heeft hetzelfde vlugge verstand waar Ine mee is gezegend. 'Studiebol', roepen de plagende kinderen haar na. Margje blijft huizen in haar ivoren toren en fietst alle vijf schooljaren lang, de weg naar de stad en terug.

In de klas maakt ze ook geen vrienden en vriendinnen, maar de leraren zijn op het vlijtige meisje gesteld.

Haar enige vertrouwde blijft al die jaren de scheve vlierboom, achter de hof.

Op de schoolavonden voelt ze zich meer dan ooit: het kind van buiten. Als ze zeventien jaar is, slaagt ze met verreweg de mooiste lijst. Maar haar vreugde geldt meer het van school af zijn, dan het fraaie resultaat!

Gerrit en Anne hebben bijna de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

Gelukkig is daar Klaas, die, zo wordt wel eens gekscherend opgemerkt, sinds mensheugenis werkzaam is op de hoeve. Een taaie, benige man, die geen behoefte schijnt te hebben aan een rustige levensavond.

Hij heeft geen last van stijve botten, zoals Gerrit. 'We worden vroeg oud, Gárt,' klaagt Anne wel. Zij voelt het knagen van de jaren terdege. Een leven van hard werken ligt achter haar. Vol spanning om van alles en nog wat. Het valt niet mee om dag in dag uit met een zeer zwijgzaam mens te moeten huizen. Toch heeft ze een beste man aan Gerrit en de kinderen kunnen aan het huwelijk van hun ouders een voorbeeld nemen.

Ach ja, en daar is de zorg om Marg. Die moet, net als de anderen een kans hebben. Het kind kan wel studeren, met zo'n verstand. Nu wordt het tijd voor familieraad. Met z'n allen weten ze meer dan alleen.

Nog altijd is de jongste 'onze Marg' en menen ze een soort inspraak te hebben in de beslissingen die bepalend zijn voor Margjes toekomst...

Over één ding zijn ze het eens: onze Marg moet gelukkig zijn, later.

Of ze de dag van vandaag wel zo tevreden